

V E N E Z U E L A *

Derleyen: M. R. MUTUK

Batı yarım küresine petrol temini bakımından :

Petrol işlerinde Venezuela hükümeti nezdinde vaktiyle müşavirlik vazifesi görmüş olan, «Anuario petrolero de Venezuela»nın eski Müdürü H. B. Struth«World Petroleum» un Mart nüshasında, Venezuela hükümetinden 1956 senesine kadar, petrol istihsal programının tevsiiini istemektedir. Buna mucip sebep olarak, önümüzdeki 5 sene zarfında Dünya petrol ihtiyacı 1951 se-

bu miktar Dünya petrol istihsalinin 8,8 o/o ine tekabül edip, 1949 istihsaline nisbetle 19,5 milyon ton, 1950 istihsalinden ise 10,7 milyon ton bir fazlalık arzeder.

Aşağıdaki tabloda dikkate değer cihet; son 6 sene zarfında istihsal edilen petrol miktarı, 1917 senesindenberi elde edilen istihsalin 48 % inden daha fazla olmasıdır.

1951 senesinde istihsal edilen 85,6 milyon ton ham petrolün 80,85 milyon

Venezüella'nın 1917 - 1951 petrol istihsalı

(1000 ton olarak)

1917	16,5	1932	15900	1946	53200
1920	50	1935	20350	1947	59550
1923	555	1937	25500	1948	66950
1926	4950	1941	31100	1949	66050
1927	8350	1942	20250	1950	74900
1928	14500	1944	35100	1951	85600 (Tahmini)
1929	18650	1945	44300 -		

nesine nisbetle 27 % artacağını göstermekte ve bu ihtiyacın, Venezuela hükümeti tarafından geniş ölçüde verilecek petrol arama imtiyazlarıyla ancak karşılanabileceğini bildirmektedir.

Venezuela'nın 1951 umum petrol istihsalı 85,6 milyon tona çıkmıştır ki,

(=95 %) tonu ihraç edilmiş ve 4,75 milyon tonu ise, iç istihlâke sevk edilmiştir. İstatistiklere göre, 1951 de ihraç edilen 80,85 milyon ton ham petrolün % 88 i U. S. A. ve Kanada'ya ; 12 % si ise Avrupa ve Güney Amerika'ya sevk edilmiştir.

- U. S. A. ve Kanada'nın 1951 ham petrol ithalâtının 65 % i Venezuela'dan gelmektedir.

Struth'a göre, 1956 da Dünya petrol ihtiyacı 768 milyon tonu bulacaktır. Yani 1951 ihtiyacı olan 605 milyon ton ham petrol ve mahsullerinden 163 milyon ton daha fazladır. Aynı ayrı nazarı itibare alındıkta Struth, batı yarım küresinin 1956 petrol ihtiyacını 575 milyon ton olarak tahmin etmektedir ki, 1951 ihtiyacından 122 milyon ton daha ziyadedir. Doğu yarım küresinin 1956 senesindeki fazla ihtiyacı ise 1951 e nisbette 41,75 milyon ton olarak hesaplanmaktadır. 1951 de doğu yarım küresinin ham petrol istihlâki 151 milyon ton tutmuştur.

1952 de Dünya petrol ihtiyacında 7 o/o ve 1956 dahil, müteakip senelerde ise vasatı 3½ % -4 % bir artış tahmin edilmiştir. Bütün bu ihtiyaçları karşılayabilmek için Struth, 1956 senesi sonuna kadar, Venezuela senelik petrol istihsalinin 1951 senesine nispetle % 25 arttırılmasına, yani istihsalin 110 milyon tona çıkarılmasını istemektedir ki, buna da şimdiye kadar istihsal yapmakta olan şirketlere daha fazla imtiyaz sahaları vermek ve yeni şirketler teşkili suretiyle, istikşaf ameliyelerini hızlandırmakla mümkün görmektedir. Struth, fikirlerini aşağıdaki gerçekliklerle desteklemektedir :

1947 denberi Venezuela'nın petrol rezervleri 26 % bir artış kaydetmesine mukabil, istihsal aynı müddet zarfında 53 % fazlalaşmıştır. İsbat edilmiş Dünya petrol rezervlerinin 1951 de ortalama 4,5 o/o ı istihsal edilmişken, Venezuela'nın 1951 istihsalı kendi petrol rezervlerinin 7 % sini tutmaktadır (U.S.A. 8,5 % Orta Doğu 4,5 %, diğer petrol memleketleri 4,2-6,1 %). Bundan başka, Venezuela'nın bir rekor teşkil eden 1951 istihsalı, kuyuların istihsal kapasitesine yaklaşmıştır.

Struth, Venezuela'nın isbat edilmiş petrol rezervlerini 1 Ocak 1952 de 9,1

milyar varil = 1,3 milyar ton olarak göstermektedir. Bundan başka Struth, yeni istikşaf sondajlarının yapılması lüzumunu, 1940 -1950 seneleri içinde istihsal 140 % arttığı halde, aynı seneler içinde yapılan sondaj adedinin ancak 75 % artmış olduğuna işaret etmek suretiyle teyit etmektedir. Resmî istatistiklere göre 1946 • 1950 seneleri arasında yılda ortalama 500 istikşaf sondajı yapılmıştır. En fazla sondaj yapılan sene, 1.362.000 metre tutarında 886 sondajla 1948 senesi olmuştur. Bununla beraber, Venezuela petrol şirketleri 1952 senesi içinde bilhassa istikşaf sondaj ameliyelerine hız vereceklerini açıklamışlardır. Bundan başka, 1951 sonunda petrol ümit edilen umum saha 100.000 km² olarak tesbit edilmiştir. Bunun haricinde Lara, Trujillo, Merida, Portuguesa, Yaracuy, Cojedes, Apure, Delta, Amacuro, Sucre, Northern Bolivar ve Northern Amazonas'da büyük sahalar istikşafa namzet olarak beklemektedirler. 1950 sonunda Venezuela Hükümeti tarafından verilen imtiyaz sahalarının mesahası 64.000 km² dirki, Venezuela arazisinin 7 % sine tekabül etmektedir. 1951 de yeni bulunan petrol sahalarının hepsi doğu Venezuela'da olup, hiç biri büyük bir önemi haiz değildir. Venezuela'nın 1951 istihsalı yeni keşfedilen petrol sahalarından değil, ötedenberi işletilen, Maraco, Quiriquire, Nipa, Oficina, Chimire, Boscan, Tucupido ve Pedernales sahalarından yapılmıştır. Venezuelapetrol ekonomisinin esaslı bir tahlilinden sonra, Struth'un vardığı netice, bütün Amerika kıtasının 1956 daki 575 milyon tonluk petrol ihtiyacı, U. S. A., Kanada ve Meksika tarafından yalnızca karşılanamayacağı ve Venezuela'nın isbat edilmiş petrol rezervlerinden istifade edilmesi lâzım geleceğidir. Her ne kadar, batı yarım küresinin 1951 istihsalı (Venezuela hariç) 44 milyon ton fazlalaştırılmış ise de, bu memleketlerin

petrol ihtiyacı (Venezuela'nın 65 % petrol ihracatı dahil), müşterek istihsal miktarından. 52,4 milyon ton daha yüksektir. Bu hesapta, U.S.A. export ihtiyacı nazarı itibare alınmamıştır ki, bu ihracat 1951 de 20 milyon tonu bulmuştur. Batı yarım küresinde petrol kıtlığının önüne geçmek için U. S. A., Kanada ve Meksika petrol istihsalâtını 1956 ya kadar 104 milyon ton arttırmalıdır. Bundan dolayıdır ki, Petroleum Administration for Defense önümüzdeki 5 sene için U.S.A. da vasi bir sondaj programının tatbikine geçmiştir. Bu programa göre, 17 milyar \$ sarfedilerek U. S. A.'da senede 50.000 sondaj yapılmak suretiyle senelik ham petrol istihsalı 18 milyon ton arttırılacaktır. Kanada ve Meksika 1956 senesine kadar istihsallerinin mecmuunu 24 milyon ton miktarında arttırmalıdır; ihtiyaç bakiyesi olarak kalan senede. 20-25 milyonluk açık, 5 sene zarfında 85,6 milyon tondan 110 milyon tona

çıkarılacak olan Venezuela ham petrol istihsalı ile kapatılmalıdır. Struth bir taraftan U. S. A, Kanada ve Meksika petrol endüstrisinin, bütün gayretlerine rağmen, istikbalde batı yarım küresinin petrol ihtiyacını Venezuela'dan temin etmek mecburiyetinde kalacağını teyit ederken, diğer taraftan da, doğu yarım küresinin son 5 sene zarfında gittikçe artan petrol ihtiyacını, Arap petrol sahalarından teminini tavsiye etmektedir.

Avrupa ve Uzak Doğu memleketlerinin 41,75 milyon ton olarak tahmin edilen fazla ihtiyaçları, elyevm yalnız 1,5 o/o i işletilmekte olan Orta Doğu petrol rezervlerinden müşkülâtsiz karşılanabilir. Struth, bu suretle Avrupa ve Uzak Doğu memleketlerine yapılan U.S.A. petrol ihracatının, İran'da istihsalât tekrar başlayıncaya kadar, büyük ölçüde kısılması, yalnız hususî petrol mahsullerinin şevkiyle iktifa edilmesi tezini müdafaa etmektedir.